DTP GRUBU ADINA AYLA AKAT ATA (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14/6/2001 tarihli ve 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanununda - Adalet Komisyonunca görüşülüp Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan- Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı hakkında Demokratik Toplum Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere huzurlarınızda bulunmaktayım. Başlarken, Sayın Divanı ve siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemizdeki ceza infaz sistemi ve adalet sorunları hepimiz için aşikâr bir durumdur. Ceza ve tutukevlerimizde yaşanan işkence, kötü muamele, onur kırıcı ve insanlık dışı davranışlar ile cezalar, adalet sistemimizin adaleten malul olduğu yapısal sorunlarımızın başında gelmektedir.

2007 yılı itibarıyla artık geçmişte bırakmamız ve öz eleştirel anlamda tarihî reformlar yapmamız gereken ceza infaz sistemimiz, maalesef, hâlâ sistemli işkencenin görüldüğü ve önleyici mekanizmaların kurulamadığı bir durumdadır. Daha iki gün önce, ülkemizin önde gelen insan hakları örgütlerinin yaptığı basın açıklaması, ceza ve tutukevlerinde yaşananları gözler önüne sermektedir.

F tipleri uygulamasıyla artan ve en üst seviyeye çıkarılan tecrit ve yalnızlaştırma politikaları, cezaevlerinde baskı, işkence, aşağılayıcı ve onur kırıcı muameleler ile devam etmektedir. Yaşam ve beden bütünlükleri devletin elinde olan tutuklu ve hükümlülere yönelik saldırıların bireysel olaylar olmayıp sistematik olarak ve dönem dönem ağırlaştırılarak sürdüğü, elde edilen veriler bir araya getirildiğinde açıkça görülebilmektedir.

Yine, son günlerde ülkemizde hızla tırmandırılan şoven ve milliyetçi dalga, yaşamın her alanında olduğu gibi cezaevlerinde de tutuklu ve hükümlülere yönelik saldırılar şeklinde vuku bulmuştur. Örneğin, İnsan Hakları Derneği ve Türkiye İnsan Hakları Vakfının birlikte yaptıkları basın açıklamasında Tekirdağ F Tipi Cezaevinde tutuklu ve hükümlülerin rutin dışı aramalardan geçirildiği ve işkence yapıldığına yönelik kendilerine gelen bilgiler bulunmaktadır ve bunlar kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, özellikle 1980 askerî darbesinden sonra ceza ve tevkifevlerinde yaşanan işkence olayları hâlâ hatırlardadır. Dönemin birçok mağduru, unutulmaması gerektiğini düşünerek yaşadıkları vahşeti yazıya dökmüş ve yayımlamışlardır. Hatta dönemin siyasi aktörleri zaman zaman basına vermiş oldukları demeçlerde cezaevlerinde yapılan yanlış uygulamalara dikkat çekmiş ve birtakım çarpıcı itiraflarda bulunmuşlardır.

Sürekli olarak inkâr edilen ve hatta işkencenin varlığından söz edenler hakkında soruşturma başlatıldığı ve dava açıldığı bir dönem, şimdilerde aktörleri tarafından itiraf edilebilmektedir. Fakat daha trajik olanı ceza ve tutukevlerinde uygulanan işkencenin yalnızca bir dönemle sınırlı kalmamasıdır. Sıkıyönetim sonrasında demokrasiye geçildiği dönemde de işkence uygulamaları kronikleşerek devam etmiş ve bütün 90'lı yıllar boyunca tanık olduğumuz bir uygulamaya dönüşmüştür. Özellikle siyasi tutuklu ve hükümlülerin var olan işkence ve kötü muamele uygulamalarına karşı yaptıkları protestolar, açlık grevleri ve ölüm oruçları sistematik bir şekilde bastırılmış ve dönem dönem korkunç acılar yaşanmıştır.

Sayın milletvekilleri, kamuoyunun hafızalarından silinmeyen iki olayı sizinle paylaşmak istiyorum: 24 Eylül 1996 tarihinde Diyarbakır E Tipi Cezaevinde yaşanan acı olayda devletin denetimi altında bulunan 10 tutuklu yaşamını yitirmiş, 24'ü de yaralanmıştır. Olay sonrasında 29 polis memuru ve 36 asker hakkında dava açılmıştır. On yıl süren yargılama sonrasında otuzdan fazla mahkeme heyeti değişmiştir. Müdahil taraf vekillerinin sanıklara soru dahi soramadığı bu yargılama sonucu, kamuoyu vicdanını rahatlatan bir sonuç elde edilememiştir.